

Kreativna Evropa
Desk Srbija

Pomeramo granice

Festival
Kreativna
Evropa

22. maj '25.
Negotin

Pomeramo granice

Република Србија
Министарство културе

FILM
CENTER
SERBIA

Sufinansira
Evropska unija

O festivalu Kreativna Evropa i ciljevima

Festival Kreativna Evropa je nova aktivnost Deska Kreativna Evropa Srbije kojom se obeležava 10 godina od pokretanja programa Kreativna Evropa. Festival u Negotinu realizuje se kroz saradnju Deska Kreativna Evropa Srbija pri Ministarstvu kulture Republike Srbije i Doma kulture „Stevan Mokranjac” Negotin

Šta je Kreativna Evropa?

Kreativna Evropa je glavni program Evropske unije kojim se pruža finansijska podrška ustanovama i organizacijama u sektoru kulture kako bi čuvala, razvijale i promovisale evropsku kulturnu i jezičku raznolikost i kulturno nasleđe.

Program je podeljen u tri potprograma – **Kultura**, koji pokriva sve oblasti kulture i umetnosti, **MEDIA**, koji pokriva audiovizuelne delatnosti i **Međusektorsko povezivanje** koje omogućava saradnju između sektora Kulture i Media i oblast informisanja.

Program Kreativna Evropa u Srbiji sprovodi Desk Kreativna Evropa Srbija kroz svoje tri kancelarije: Kultura desk Srbija pri Ministarstvu kulture, MEDIA desk Srbija pri Filmskom centru Srbije i Antena Kultura deska Srbija pri Fondu „Evropski poslovi” Autonomne pokrajine Vojvodine u Novom Sadu. Desk Kreativna Evropa pruža stručnu pomoć i savete pri popunjavanju konkursnih prijavi, informacije o otvorenim pozivima u okviru programa, informacije o potencijalnim regionalnim i evropskim partnerima, organizuje info dane, treninge i seminare, konferencije i druge aktivnosti umrežavanja, razmene znanja i veština u sektoru kulture i audiovizuelnih delatnosti.

Posetite naš vebajst: www.kreativnaevropa.rs i informišite se o aktuelnostima, prilikama za edukaciju, seminarima i otvorenim pozivima.

SATNICA

Četvrtak 22. maj, 2025. godine

10.00 / Sala OPŠTINE NEGOTIN / Trg Stevana Mokranjca br. 1
Predstavljanje EU programa Kreativna Evropa za ustanove kulture
i predstavnike udruženja građana

**12.00 / Svečana sala POLJOPRIVREDNE ŠKOLE „RAJKO BOSNIĆ“
BUKOVO / Bukovski put bb**
KNJIŽEVNI PROGRAM

Projekat: Svet u kojem živimo i svet koji ostavljamo za sobom:
suočavanje sa antropocenom

Nosilac projekta: Izdavačka kuća Heliks

**12.00 – Sala DOMA KULTURE „STEVAN MOKRANJAC“ /
Trg Đorđa Stanojevića 5**
Projekcija filma „Leto kada sam naučila da letim“,
reditelja Radivoja Andrića

**12.30 – Svečana sala TEHNIČKE ŠKOLE NEGOTIN /
Ulica Miomira radosavljevića Pikija br. 9**
KNJIŽEVNI PROGRAM
Projekat: I ti možeš da promeniš svet (knjige za tinejdžere)
Nosilac projekta: Izdavačka kuća Odiseja

**13. 30 – 17.00 Foaje DOMA KULTURE „STEVAN MOKRANJAC“ /
Trg Đorđa Stanojevića 5**
Projekcija VR aplikacije Arheološkog instituta Srbije iz programa
Kreativna Evropa koja će se pratiti preko VR headsetova

**19.30 – Galerija DOMA KULTURE „STEVAN MOKRANJAC“ /
Trg Đorđa Stanojevića 5**
Izložba stripa „Moć žena u stripu“
Nosilac projekta: Ustanova Studentski kulturni centar Novi Sad

**20.00 – Sala DOMA KULTURE „STEVAN MOKRANJAC“ /
Trg Đorđa Stanojevića 5**
Projekcija dugometražnog dokumentarnog filma
„Dosije Labudović: Nesvrstani“, rediteljke Mile Turajlić

Program Festivala Kreativna Evropa je besplatan.

PREDSTAVLJANJE EU PROGRAMA KREATIVNA EVROPA

Desk Kreativna Evropa Srbija

Na programu: četvrtak 22. maj / 10 časova / sala opštine Negotin

Zainteresovanim organizacijama i institucijama iz sektora kulture, obrazovanja, socijalne zaštite iz Negotina biće predstavljeno nekoliko godišnjih konkursa za predloge projekata u okviru programa Kreativna Evropa–kultura kao i nekoliko projekata koje realizuju organizacije Arheološki institut i Nova iskra a koji su podržani kroz program Kreativna Evropa. Biće predstavljena i podrška koju podnosiocima predloga projekata pruža Desk Kreativna Evropa Srbije pri Ministarstvu kulture Republike Srbije.

KNJIŽEVNI PROGRAM

**Svet u kojem živimo i svet koji ostavljamo za sobom:
suočavanje sa antropocenom**

Nosilac projekta: Izdavačka kuća Heliks

**Na programu: četvrtak 22. maj / 12 časova / Svečana sala
POLJOPRIVREDNE ŠKOLE „RAJKO BOSNIĆ“ BUKOVO**

Projekat književnog prevoda „Svet u kojem živimo i svet koji ostavljamo za sobom: suočavanje sa antropocenom“ (The World We Live In and the World We Leave Behind: Facing the Anthropocene) usredsređen je na ideju tumačenja važnih književnih tema kroz prizmu naučnih koncepata. Osam kvalitetnih evropskih književnih dela napisanih na osam jezika doprinose interkulturalnoj književnoj razmeni, predstavljaju nove autore srpskoj čitalačkoj publici i jačaju prisustvo manje vidljivih evropskih kultura u Srbiji. Ujedno, ova dela su doprinos naše izdavačke kuće promišljanju o važnim društvenim temama, podizanju svesti o čitalačkim navikama i okretanju angažovanoj literaturi koja navodi na preispitivanje.

Oslanjajući se na takav izbor, projekat ima nekoliko važnih ciljeva: promovisanje naučnog načina razmišljanja u klimi pseudonauke, jačanje rodne ravnopravnosti i podjednake zastupljenosti žena i muškaraca, posebno u STEM oblastima, i unapređenje zelene agende odnosno osnaživanje svesti o važnosti ekoloških tema u izdavaštvu i drugim oblastima ljudskog delovanja.

OBJAVLJENE KNJIGE U OKVIRU OVOG PROJEKTA:

***Kvantna ljubav*, Sonja Fernandez Vidal**

Više će jedan mlad čitalac ili mlada čitateljka o kvantnoj mehanici i nuklearnoj fizici saznati od katalonske spisateljice Sonje Fernandes Vidal nego gledajući desetine kompetentnih emisija na Diskaveriju ili Histori čenelu. Možda i zato što junakinja njenog romana *Kvantna ljubav*, mlada Lajla koja se oseća kao ružno pače iako to nije, stiče krupna saznanja uranjajući u neobičnu svakodnevicu i velike tajne CERN-a kroz prizmu susreta s mladim naučnicima, mahom nerdovima uz ponekog zgodnog dasu, koji unosi intrigu i ugodan nemir u letnje dane koje Lajla provodi kao konobarica u Restoranu i pri kompleksu Evropskog centra za nuklearna istraživanja, te, isprva, „odvratne rupčage pune frikova“ i „najdosadnijeg mesta na planeti“, koje će u njenom životu, međutim, ubrzo postati sve samo ne asocijacija na odvratnost i dosadu.

„Kvantna ljubav“ jeste romaneskna pripovest namenjena prevashodno mladima. Ovo je knjiga o učenju, ali ne samo o onom institucionalno zacrtanom ili štreberskom učenju, već i knjiga o učenju života, o emocionalnom osamostaljivanju u svetu koji nam, kako to reče pesnik, „nije dom“, ali koji nam ipak može biti izvor neslučenih nadahnuća.

***Danig-Krugerov efekat*, Andres Stupendal**

Protagonista romana *Danig-Krugerov efekat* mlad je čovek koji u ovom svetu nije ni sâm ni usamljen, jer je, ako tako može da se kaže, talentovan za ljude i za ljudska pitanja, za struje i matice koje društveni okean čine živim i (ne)predvidivim; ipak, i njegova lična pozicioniranost, i sve ono što dešava s bližnjima i daljima u Stokholmu jednog vrelog proleća i leta ukazuju na rizičnu, opasnu poziciju čoveka koji voli da misli, koji razmišlja o svemu, i koji i piše o svim čudesima koja muče savremeno zapadno ili severno društvo, ali, isto tako, i o čudesima s kojima se susreće on sâm, što u sebi, što u već nejasnoj, nepoznatoj, a njegovoj, domaćoj sredini u kojoj živi.

Ova provokativna i duhovita analiza ljudske (ne)samopouzdanosti i savremenog društva bavi se paradoksom u kojem su oni sa najmanje znanja često najglasniji, dok stručnjaci čute – fenomen koji se svakodnevno ogleda na društvenim mrežama, u politici i javnom životu.

Stazom pored trave, Mirjam Vitig

Nelagoda je ono što oseća protagonistkinja romana *Stazom pored trave* mlade nemačke autorke Mirjam Vitig. Nelagoda je blaga reč, ali odražava blagost ako ne junakinjinih doživljaja, a ono svakako njenog vlastitog viđenja toga što doživljava. Ona se nigde ne oseća dobro i ne vidi nijedno mesto na kojem bi se možda dobro osećala. A opet, nigde se ne oseća ni posebno loše. Anksiozna je i u velikom gradu, gde je stalno u strahu od terorističkih napada, stranaca problematičnog izgleda, sumnjivih putnika u gradskom prevozu, ali je jednakom teskobom ispunjena i u prirodi, na selu, i to zabitom selu, gde pomaže po kući i oko kuće, čuva ovce, tumara po kamenitim strminama i pustim uzvišenjima.

Jedna od glavnih preokupacija Mirjam Vitig su klimatske promene koje su jedan od glavnih činilaca straha koji je nekad malo bučniji, nekad malo tiši, ali stalni, trajni saputnik osobe koja traži put u bespućima srednje i zapadne Evrope, ali i sveta uopšte, bespućima koja formira novi duh, a ne drevna tradicija ovog kontinenta.

Brat od leda, Alisija Kopf

Brat od leda je komponovan tako da ima za svakog ponešto: i ljubitelji nauke, što one popularne, što one i ne toliko popularne, i poklonici psihologije, pa i lirske duše naći će u ovom štivu nešto za sebe. Alisija Kopf vešto, neosetno prepliće priповest o velikim osvajačima Severnog i Južnog pola, sa pričom o svom rođenom bratu koji, kako sama autorka naglašava u posveti, „nije od leda“, ali je tek sa 30 godina dobio dijagnozu posle koje je postalo lakše živeti, jer od toga časa se znalo, jasno i konkretno, da pati od autizma. Njegov problem je, posle dugih decenija, konačno imenovan, a „potpuno je tačno da ime često znači sve“, kako primećuje Alisija Kopf.

Tvrodokorni, takmičarski autizam drevnih heroja polova, velikih istraživača koji su srljali u večnu belinu i ne mareći da li će iz nje da se vrate, protivtežu dobija u jednom mekom, sebi okrenutom autizmu mladog čoveka koji, kroz ovo delo svoje sestre, a ona to štivo jeste utemeljila na životnoj istini – dobija i svoju punu potvrdu, svoje Ja, već zapisano u ledu, u toj nadvremenskoj biblioteci koja čuva sve zapise, tragove svih života i spomenike nestalima.

Život životinja, Ejdur Ava Olafsdotir

Junakinja romana „Život životinja“, ili drugo Ja autorke Ejdur Ave Olafsdotir (Reykjavik, Island, 1958), bavi se zanimanjem čiji je naziv u jednoj opsežnoj anketi obavljenoj 2013. proglašeno za najlepšu reč u drevnom i čudesnom islandskom jeziku: Ljósmódir, što znači – babica. Ta složenica u sebi objedinjuje dve reči: Módir (majka) i Ljós (svetlo).

Dija je i vokacijom i dušom posvećena tome da majkama pomogne da rode, a ta ljubav se u njoj dodatno osnažila pošto je Dija sama doživela tešku traumu donevši na svet mrtvorodenče. U romanu podeljenom na dva poglavlja: *Majka svetlosti* i *Zoologija za početnike*, Ejdur Ava Olafsdotir izlaže svoju protagonistkinju celom spektru osećanja i promišljanja vezanih za porođaj, za smrt, za život uopšte. Otuda ćemo i bolje razumeti autorkinu posvetu na početku knjige: „Posvećeno onima koji su otišli pre nas. Posvećeno onima koji su tu. Posvećeno onima koji će tek doći.“

Nasloni svoju usamljenost, polako, na moju, Klara Veberg

Rakel je vrhunski talenat za matematiku, ali je u najmanju ruku isto toliko talentovana i za nespornost. Nikada nije ovladala veštinom sticanja prijatelja. Navršivši devetnaest godina, iz unutrašnjosti se seli u glavni grad, upisuje fakultet i tamo upoznaje Jakoba. On joj je profesor, a upravo radi na romanu posvećenom Sonji Kovaljevskoj, prvoj ženi koja je stekla zvanje profesora matematike. Prepreke, i to ozbiljne, pojavljuju se od samog početka: Jakob je oženjen. Ipak, između mlade studentkinje i senzibilnog profesora rađa se ljubav...

Godine prolaze, Rakelina akademska karijera u punom je procvatu, ali zato počinje da joj popušta zdravlje. U životnoj školi ona saznaje koliko je tanka, pa i **gotovo nevidljiva linija između velike ljubavi i velike usamljenosti.**

Zvezdice i zrnca maka, Romana Romanišin i Andrej Lesiv

Zvezdice i zrnca maka je predivna ilustrovana knjiga za decu koja najmlađe na poseban način uvodi u svet nauke. Svet glavne junakinje Dore neobičan je i čaroban, jer u njemu žive brojevi, cifre i formule. Pošto voli da meri sve oko sebe brojanjem, na taj način i mnogo toga saznaje. Tako pred spavanje ne broji obične slonove, već neobične životinje iz dalekih krajeva, a radoznalost joj usmerava pogled i ka udaljenim kutcima svemira. Da li će uspeti da ostvari zahtevni zadatak koji je sebi postavila?

Čudo, Ema Donahju

Roman Eme Donahju inspirisan je istorijskim fenomenom „devojaka koje poste“ – žena i devojčica koje su, od 16. do 20. veka, tvrdile da mogu da žive bez hrane. Njihovi slučajevi su izazivali pažnju javnosti, naučnika i sveštenika, a motivi su varirali od verskog zanosa do obmane. Donahju u središte romana stavlja Lib Rajt, englesku bolničarku koja dolazi u zabačeno irsko selo kako bi nadgledala jedanaestogodišnju Anu O'Donel, za koju se veruje da nije jela četiri meseca. Lib skeptično pristupa zadatku, očekujući brzu demistifikaciju. Međutim, kako dani prolaze bez otkrića prevare, Anino stanje se pogoršava, a Lib počinje da sumnja da upravo nadzor pretvara laž u realnost. Donahju vešto prepliće istorijske činjenice, psihologiju posta i sukob racionalnog i natprirodnog, nudeći napetu i misaonu priču o veri, kontroli i žrtvovanju.

Filmska projekcija: „Leto kada sam naučila da letim“

Filmska projekcija: „Leto kada sam naučila da letim“

Nosilac projekta: SENSE PRODUCTION / VERTIGO (RS)

Na programu: 22. maj / 12 časova /

Sala DOMA KULTURE „STEVAN MOKRANJAC“

Leto kada sam naučila da letim je nežna priča o odrastanju i pomirenju. Dvanaestogodišnja Sofija mašta o kampovanju sa ekipom i svom prvom poljupcu. Ipak, primorana je da letovanje provede u trošnoj porodičnoj kući na Hvaru, sa svojom pomalo napornom bakom Marijom i luckastom baba-tetkom Luce. Bez društva, dometa i interneta, Sofijin život na Hvaru je „pa ka o“, ali monotoniju ubrzo prekida neobično ponašanje bake Marije. Sofija naslućuje da je u pitanju nekakva tajna romansa, ali velika istraga babinog ljubavnog života zapravo rezultira otkrićem dugo čuvane porodične tajne. Sa novim prijateljstvima, simpatijama i avanturom, Sofija dobija svoje letovanje iz snova, ali i mnogo više nego što je mogla da izmašta.

LETO KADA SAM NAUČILA DA LETIM – TREJLER

KNJIŽEVNI PROGRAM

Projekat / ti možeš da promeniš svet (Knjige za tinejdžere)

Nosilac projekta: Izdavačka kuća Odiseja

Na programu: 22. maj / 12.30 časova / Svečana sala

TEHNIČKE ŠKOLE NEGOTIN

Projekat „I ti možeš da promeniš svet“ kao glavni cilj ima obraćanje čitaocima osnovnoškolskog i srednjoškolskog uzrasta, negovanje njihovih čitalačkih navika i motivisanje novih generacija čitalaca da se upoznaju sa evropskom književnošću i kulturom. 14 knjiga za ovaj projekat odabrano je pažljivo, a kriterijumi su bili literarna vrednost, važnost tema i sposobnost da sa lakoćom komuniciraju sa savremenim mladim čitaocima. Projekat je struktuiran tako da pokriva tri goruća problema modernog doba: očuvanje životne sredine, inkluzija i neravnopravnost polova. Teme su podeljene u potkategorije koje se bave zasebnim pitanjima: klimatskim promenama, dobrobiti životinja; mentalnim zdravljem, inkluzijom pripadnika drugih rasa ili etniciteta, nerealnim standardima po pitanju fizičkog izgleda, vršnjačkog nasilja. Svaka tema obuhvata po dve knjige, od kojih je jedna namenjena mlađem (osnovnoškolskom) a druga starijem uzrastu (tinejdžerima).

OBJAVLJENE KNJIGE U OKVIRU OVOG PROJEKTA:

Crni Titan, Florans Obri

Odmah po završetku srednje škole Elfi se zapošljava u lokalnom okeanografskom parku, gde dobija ponudu da postane trener kita ubice. Iako nema iskustva sa životinjama, veruje da je to sasvim pristojan letnji posao. Veruje, takođe, i da su životinje u parku srećne i zadovoljne. Ubrzo će saznati da ništa nije kao što izgleda. Pored Elfine perspektive iz koje saznamo o svakodnevnom suživotu životinja i zaposlenih u parku, autorka nam pruža još jednu, mnogo mračniju, koja osvetljava užasavajuću realnost životinjske patnje u komercijalnim parkovima koji služe ljudskoj zabavi. Inspirisan istinitom pričom o orki Tilikumu, Crni Titan je roman koji je postao deo aktuelnih kampanja koje se zalažu za zatvaranje akvaparkova, zooloških vrtova i cirkusa širom sveta, suprotstavljajući se moćnoj industriji izgrađenoj na patnji inteligentnih, socijalnih živih bića kojima je uskraćeno sve ono što im je prirodno i važno za dobar život.

FLORANS OBRI je francuska književnica i aktivistkinja. Rođena je 1968. godine u Bezansonu, gde je završila osnovne studije književnosti i jezika, a kasnije stekla i master diplomu iz geografije. Osim što piše, Florans Obri radi kao nastavnica i bibliotekarka. Članica je *Charte des auteurs et illustrateurs jeunesse*, udruženja koje se zalaže za jednaka prava pisaca i ilustratora knjiga za decu. Autorka je više od dvadeset knjiga za decu i mlade i dobitnica nekoliko prestižnih francuskih nagrada. Njena dela obrađuju ozbiljne i osetljive teme, kao što su suicid (*La Fille du monstre*, 2019), alkoholizam kod adolescenata (*Biture express*, 2010), loši uslovi životinja u zatočeništvu (*Titan Noir*, 2018), i tako dalje.

Knjiga svih stvari, His Kajer

Tomas je viđao stvari koje niko drugi nije video. Nije znao otkud to, ali tako je oduvek bilo. Tropske ribice u gradskim kanalima, kišu žaba, nesvakidašnju lepotu Elize, devojke s veštačkom nogom, ljubaznost stare komšinice koju svi smatraju vešticom. I Gospoda Isusa koji se javlja i kaže: „Gle Tomasa. Je l' sve superiška?“ Ali, pored toga, Tomas vidi i kako njegov otac tuče majku. Zbog toga anđeli na nebu pokrivaju oči rukama i jecaju. Čak ni Gospod Isus tu ništa ne može. Ali stara gospođa Van Amersfort može. Ona će ohrabriti Tomasa da se suprotstavi nasilnom ocu i postane ono što je oduvek želeo da bude kad poraste: srećan. Knjiga svih stvari je remek-delo jednog od najpoznatijih holandskih pisaca za decu. Dobitnik brojnih prestižnih nagrada, pisan za decu ali preko potreban odraslima, ovaj roman je prelepa priča o hrabrosti, ljubavi i prijateljstvu, o razumevanju i razbijanju predrasuda.

HIS KAJER (Guus Kuijer, 1942), jedan od najznačajnijih holandskih pisaca za decu i mlade, prvi je dobitnik međunarodne nagrade ALMA, nazvane po spisateljici Astrid Lindgren. Dobitnik je i mnogih drugih priznanja, između ostalih Nemačke nagrade za književnost za mlade, Zlatne držalje (*Gouden Griffel*) i prestižne nagrade Konstantejn Hajhens (*Constantijn Huygens-prijs*) za celokupno delo, a bio je i među finalistima za Andersonovu nagradu. Kajerove knjige prevedene su na više od deset jezika, a roman *Knjiga svih stvari* prvi je prevod ovog pisca na srpski jezik.

***U svojoj glavi sam kul*, Lisa Bjerbu**

Roman *U svojoj glavi sam kul* višestruko nagrađivane švedske književnice Lise Bjerbu pruža intiman uvid u zbrkane misli jedne introvertne, anksiozne tinejdžerke. Liv je celog života živela u Stokholmu, ali je njen otac iznenada odlučio da se presele u unutrašnjost. I sad je tu. Usred ničega. Stanica na kojoj čeka autobus do škole okružena je šumom od koje se ništa drugo ne vidi. Hoće li je vozač primetiti? Neće valjda morati da maše? Ili da sedne pored nekoga... i razgovara? Polazak u novu srednju školu ni za koga nije lak. Za Liv je to, međutim, katastrofa neviđenih razmera. Sve joj je nepoznato pa se iz, inače, prilično stidljive devojke transformisala u potpunu čudakinju. A to je posebno iritantno jer Liv zna da je duboko u sebi kul. Pametna je, duhovita i visprena, samo nije u stanju da sve to izrazi. Kako da stekne nove prijatelje kada zanemi na obično čao? Kako da skupi hrabrost da se javi novim drugovima iz razreda? Kako da podigne glavu i pogleda nekoga u oči?

LISA BJERBU (1980) je čuvena švedska književnica za decu i mlade. Prvu knjigu *Velika knjiga greha* (*Stora syndboken*) napisala je zajedno sa Elin Lindel 2006. godine i za nju dobila nagradu „Karl fon Line“. Prvo samostalno delo bio je tinejdžerski roman *Tako logično da svi osim tebe razumeju* (*Det är så logiskt alla fattar utom du*, 2010), nakon čega je usledio roman *Sve što kažem je istina* (*Allt jag säger är sant*, 2012) za koji je dobila prestižnu nagradu „Nils Holgerson“. Od tada je napisala više od dvadeset knjiga za decu i mlade a 2018. godine dodeljena joj je jedna od najvažnijih nagrada za dečje pisce ALMA.

***Sve trule jabuke*, Mojra Fauli Dojl**

Kada Dinina neobuzdana, misteriozna sestra Mendi nestane i proglase je mrtvom, njena porodica se potpuno slama. Ali Mendi je uvek bila problematična. To je samo još jedna nesreća koja je zadesila Dininu porodicu. S tim što Dina ne želi da veruje da joj je sestra stvarno mrtva. Ali, onda počinju da stižu pisma. Pisma od Mendi, u kojima tvrdi da za zlosretnu istoriju njene porodice nije odgovorna loša sreća ili loše odluke – već kletva koja se prenosi s žene na ženu generacijama. Mendi je krenula u potragu za izvorom kletve pre nego što ona zadesi i Dinu. Ali, da li kletva zaista postoji? I da li je Mendi stvarno živa? Očajnička potraga, u kojoj je vode samo poruke koje se misteriozno pojavljuju, dovešće Dinu do nekadašnjih Magdaleninih vešernica, zloglasnih duševnih bolnica za žene u Irskoj. Odvažan i divno napisan, ovaj izuzetno važan feministički roman za mlade preispituje aktuelna pitanja ženskih seksualnih i reproduktivnih prava koja su, uprkos tome što živimo u 21. veku, iznenada ponovo sporna.

MOJRA FAULI DOJL je irska književnica. Diplomirala je popularnu književnost na univerzitetu Trinity u Dublinu, gde je započela doktorske studije sa namerom da tema njene doktorske teze budu vampiri u književnosti za mlade. U isto vreme je pisala svoj prvi roman i ostala u drugom stanju, te je odlučila da odustane od studija i posveti se pisanju. Napisala je četiri romana. Prvi roman *The Accident Season* (2015) ušao je u uži izbor za nagrade Voterstons i Nort Ist Tin, i nominovan je za prestižnu nagradu Karnegi. Drugi roman *Spellbook of the Lost and Found* (2017) ušao je u uži izbor za Najbolju irsku knjigu godine. Roman *Sve trule jabuke* (2019) osvojio je nagradu Vestčester i ušao je u uži izbor za Najbolju irsku knjige godine i nagradu za najbolju irsku dečju knjigu. Prvi roman za odrasle, *Eyes Guts Throat Bones*, objavljen je 2023. godine.

Blistavi trag jednog puža, Dema Lijenias

Semov dan se sastoji iz preciznog niza rutina čije narušavanje u njemu budi stres nezamislivih razmera. On se budi u tačno određeno vreme, ima sopstveni metod pranja zuba i uvek isti doručak. Prilično je vešt u informatici, ali mu socijalne veštine nisu jača strana. Uprkos visokoj inteligenciji i svakodnevnoj pomoći sestre Iris, Sem jednostavno ne ume da se snađe u „oflajn“ svetu. To je zbog toga što Sem ima Aspergerov sindrom, poznat i kao visokofunkcionalni autizam. A ako mu nedostatak omiljenih žitarica izaziva napad anksioznosti, jasno je koliko će mu život poremetiti nešto što ni njegovim vršnjacima „neurotipicima“ ne pada baš lako – kad se prvi put zaljubi. Sem će morati da se svojski potruži kako bi se svideo Martini koju jednog dana slučajno sreće u biblioteci, a otkriće i da je Martina upala u zamku opasnog predatora koji žrtve vrebaju na društvenim mrežama. Sreća, Sem je genije za kompjutere, ali ukoliko želi da zaista pomogne Martini i razotkrije zločinca, moraće da dâ sve od sebe kako bi prevazišao vlastita ograničenja. Blistavi trag jednog puža je uzbudljivi triler koji čitaocima do poslednjih stranica drži u neizvesnosti, ali i važan sociološki roman koji uspeva da se pozabavi dvema važnim temama: opasnostima koje vrebaju na društvenim mrežama i prihvatanjem različitosti.

DEMA LIJENAS je katalonska književnica, feministička aktivistkinja i političarka. Dobitnica je brojnih nagrada i priznanja, među kojima se ističu Nagrada „Ramon Ljulj“ za najbolji roman i medalja *Francesc Macià al Treball* za doprinos katalonskoj književnosti i feministički angažman. Njeni romani su nekoliko puta preporučeni u prestižnom časopisu *White Raven*. Rođena je u Barseloni, gde je studirala filozofiju i književnost. Pre nego što se posvetila pisanju, radila je kao nastavnica u školi za decu sa graničnim poremećajem ličnosti i urednica u izdavačkoj kući. Prvi roman *Cul de sac* objavila je 1986. i, već sledeće godine, dobila tri književne nagrade. Do danas je napisala više od pedeset knjiga za decu, tinejdžere i odrasle.

VR IZLOŽBA

Projekti: SHELeaders, StecakLand

Nosilac projekta: Arheološki institut

Na programu: četvrtak 22. maj / 13.30 – 17.00 časova /

Foaje DOMA KULTURE „STEVAN MOKRANJAC“

U okviru dva projekta razvijene su VR aplikacije koje se mogu pratiti preko VR headsetova. Projekat SHELeadersVR vodi u vreme srednjovekovnog Balkana i pruža mogućnost korisnicima da se upoznaju sa izuzetnim vladarkama tog doba, njihovim životnim pričama i okruženjem, otkrivajući žensku istoriju ovog perioda koja često nije imala dovoljno pažnje ni u nauci, ni među publikom.

Drugi projekat je StecakLand koji pruža uvid u obilje motiva i simbola srednjovekovnih stećaka Uneskovog kulturnog dobra. Motivi su oživljeni kroz priče i virtuelnu realnost omogućavajući bolje razumevanje verovanja srednjovekovnih ljudi i običaja sahranjivanja.

Treći VR je Rimsko nasleđe Balkana koji kako i ime kaže vodi kroz rimsko nasleđe Srbije CG BiH Albanije iz rimskog perioda, oživljavajući arhitekturu i predmete iz tog perioda kroz priču ljudi čije su životne priče rekonstruisane iz naučnih podataka.

Arheološki institut je institut od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju. Arheološki institut predstavlja jedinstvenu, centralnu naučno-istraživačku ustanovu u Srbiji. Osnovan je 1947. godine u okviru Srpske akademije nauka i umetnosti, a od 1961. je samostalna ustanova. Već nekoliko decenija Arheološki institut predvodi istraživanja najvažnijih arheoloških nalazišta, lokaliteta i spomenika u Srbiji. Arheološki institut razvija i unapređuje arheologiju kao društveno-humanističku nauku, a aktivnosti saradnika su usmerene na podsticanje i širenje međunarodne saradnje, kontinuirano publikovanje naučnih rezultata, kao i na popularizaciju arheologije i razvijanje svesti o značaju arheološkog nasleđa. Institut trenutno ima 4 projekta iz programa Kreativna Evropa, od kojih rukovodi konzorcijumom projekta *GreenHeritage*.

IZLOŽBA STRIPA

Projekat: "Women Power in Comics – Moć žena u stripu"

Nosilac projekta: Ustanova Studentski kulturni centar Novi Sad

Na programu: četvrtak 22. maj / 19.30 časova /

Galerija DOMA KULTURE „STEVAN MOKRANJAC“

Projekat je odobren u okviru konkursa za projekte međunarodne saradnje (COOP) i okuplja partnerske organizacije iz Srbije, Mađarske, Slovenije, Grčke, Hrvatske i Crne Gore. Ovaj dvogodišnji projekat koji je započeo u februaru 2023. godine, bavi se osnaživanjem strip umetnica, kao i promocijom njihovog ravnopravnog tretmana. Osim ovoga, projekat se bavi prezentacijom žena u stripu, kao i društvenim promenama koje se odražavaju u stripu, u vezi sa slikom i ulogama žena u društvu. Pokrenut je sa ciljem istraživanja rodnihi uloga i narativa u stripu kroz umetničke rezidencije, strip izložbe i međunarodne konferencije. Projekat su podržali Evropska unija kroz program Kreativna Evropa, Ministarstvo kulture i informisanja Republike Srbije i Pokrajinski sekretarijat za kulturu, javno informisanje i odnose s verskim zajednicama.

Autorke i autori: Anamarija Kvas (Hrvatska), Anna Júlia Benczédi (Rumunija), Helena Klačar (Hrvatska), Jovana Vuković (Srbija), Larisa Ackov (Srbija), Silva i Sara Dervanovic (Crna Gora), Laura Érsek (Mađarska), Vagelis Kolotsios (Grčka), Staša Miladinović (Srbija), Katarina Šeme (Slovenija), Teodora Tintor (Hrvatska).

<https://womcom.io>

FILMSKI PROGRAM

Filmska projekcija: „Slučaj Labudović”

Nosilac projekta: DRIBBLING PICTURES / RESTART (RS)

Na programu: 22. maj / 20 časova /

Sala DOMA KULTURE „STEVAN MOKRANJAC”

Dokumentarni diptih **NESVRSTANI i FILMSKE GERILE** (“Non-Aligned & Ciné-guerrillas: Scenes from the Labudović Reels”) autorke Mile Turajlić sastoji od dva dugometražna filma koji nas vode na arhivsko putovanje kroz proces stvaranja projekta Trećeg sveta. Filmovi su bazirani na do sada neprikazanim 35mm filmskim materijalima, koje je snimio Stevan Labudović, snimatelj *Filmskih novosti*, koji je pratio predsednika Tita trideset godina. Prvi film u diptihu posvećen je nastanku Pokreta nesvrstanih i Samitu koji je održan u Beogradu 1961. godine, dok je drugi film uzbudljivo putovanje u arhivske materijale koje je Stevan Labudović snimio tokom tri godine alžirskog rata za nezavisnost. Svaki film stoji za sebe kao iskustvo, ali gledanjem oba dobija se mnogo širi uvid u značaj filmskog materijala koja se čuva u Filmskim novostima. Svetska premijera „Non-Aligned” održana je na Međunarodnom festivalu dokumentarnog filma u Amsterdamu (IDFA), „Ciné-guerrillas”. Premijerno je prikazan na Međunarodnom filmskom festivalu u Torontu (TIFF), dok je domaća premijera diptiha održana na 28. Festivalu autorskog filma u Beogradu.

CINÉ-GUERRILLAS: SCENES FROM THE LABUDOVIĆ REELS Trejler

**PRATITE PROGRAM KREATIVNA EVROPA SRBIJA
NA DRUŠTVENIM MREŽAMA**

